

skab), sagaer: Didrik af Bern, Völsunga, Regner Lodbrog, Laxdøla).

Den arnamagnæanske kommission, hvis midler ikke var så store i denne periode, bidrog først og fremmest med Kr. Kålunds katalog over den AMSke samling, udsendt i årene 1888-94, men forinden var dog en række udgaver blevet fuldført i perioden 1832-87, sidst, men ikke mindst, Snorres Edda 1887. Arbejdet herpå var i 1869 indledt med en fotolitografisk udgave af et af de ældste håndskrifter. Kr. Kålund sørgede også for den historisk-topografiske beskrivelse af Island, udkommet 1877-82, en bog, der er uundværlig for enhver, der beskæftiger sig med sagalitteraturen. Senere fulgte udvalget til *Palæografisk Atlas I-II* i 1905-07.

Finnur Jónssons indsats må fremhæves med udgaverne af *Skjaldekvadene* fra 1908-15, af *Codex Wormianus* (Yngre Edda) 1924, *Alexanders Saga* 1925 og *Snorres Edda* 1931.

Året 1939 danner udgangspunktet for den indeværende blomstring i den arnamagnæanske kommissions virksomhed, idet man da fik den første større bevilling fra den danske stat. Herved blev det muligt at iværksætte udarbejdelsen af en ny oldnordisk ordbog til afløsning af Johan Fritzners forældede. Men ikke mindst blev det muligt at føre et længe næret ønske ud i livet om en eller flere faste skriftserier. I 1941 begyndte man Bibliotheca AM med Jón Helgason og den norske prof. Anne Holtsmarks udgave af Håttalykill enn forni. 1942 Islands runeindskrifter ved Anders Bæksted. 1943-44 tre værker om Island fra 17. og 18. årh. udgivet ved Jakob Benediktsson og Jón Helgason, 1946 Chr. Westergaard-Nielsens låneordene i 16. årh.s islandsk, 1948 Jakob Benediktsson Ole Worms brevveksling med islændinge, 1950 S. Beyschlag, Konungasögur, 1952 Ludvig Holm-Olsen, håndskrifterne til kongespejlet, 1955 D. Hofman, Nordisch-Englische Lehnbeziehungen der Wikingerzeit, 1955-57, Chr. Westergaard-Nielsen om de oldislandske bibeloversættelser, 1959 E. F. Halvorsen, The Norse version of the Chanson de Roland. 1960 2 bd. om håndskrifterne til Harðarsaga og Rolf Krakes saga, foruden et samlingsbind med mindre afhandlinger. I 1957 havde Jakob Benediktsson afsluttet udgaven af Arngrimur Jónssons latinske værker, foruden at man i et supplement har trykt

Erik Moltkes bog om Jon Skonvig og de øvrige runetegnere samt biskop Thorlaks rytmiske arbejder. — I tiden 1958-60 er editiones AM i 2 serier udkommet med en lang række sagatekster samt Alkuin — Karl den Stores samtidige — i islandsk overlevering, udgivet af Ole Widding.

Virksomheden er således stærkt intensiveret siden 1939 og navnlig efter indrettelsen af instituttet i 1954. Her har man nu fået de bedste tekniske hjælpemidler og det nødvendige håndbibliotek af en beskaffenhed, som tilgodeser en del af de specielle krav, den oldnordiske filologi kræver. Men samtidig har man udvidet arbejdsfeltet fra sagerne og viet de andre dele af de oldislandske sprogmindesmærker en større og større opmærksomhed. Jeg tænker her på den religiøse litteratur, bibeloversættelserne, legenderne, den opbyggelige litteratur, lægebøgerne. Da disse studier fører vidt ud i europæisk litteratur, har man nydt godt af naboen det kgl. biblioteks store bogbestand som et uundværligt arbejdsinstrument ved siden af, hvad instituttet selv sidder inde med. Her er der navnlig brug for så megen speciel litteratur, tidsskrifter, som kun findes dér. Ved en overflytning af samlingen til Island må det befrygtes, at hele udforskningen af denne del af samlingen går i stå, fordi den hertil nødvendige faglitteratur ikke findes i Island. Der er tale om faglitteratur, som ikke i dag er til at skaffe, selv om man udbygger universitetsbiblioteket i Reykjavik. Store dele af de bøger, der udkom før krigen i 1939-45, kan i dag umuligt skaffes til veje; det gælder først og fremmest de vigtige tidsskriftrækker.

Her er altså tale om en stærkt opblomstrende virksomhed, hvis arbejde er i bedste gænge med gode arbejdsvilkår for de tilknyttede videnskabsmænd. Flere og flere europæiske forskere finder vej til instituttet for at studere, og adskillige svenske, danske, islandske, norske, schweiziske, tyske og engelske videnskabsmænd får i dag i vid udstrækning deres værker trykt i instituttets skriftserier.

Til slut må nævnes de sidste 20 års store facsimileudgaver Corpus codicum Islandicorum fra E. Munksgaards forlag og Early Icelandic manuscripts (Rosenkilde og Bagger), som er blevet til i snævert samarbejde med instituttets videnskabsmænd.